

«فرهیختگان» با بررسی آمار و ارقام واردات ۱۲ قلم کالای اساسی گزارش می‌دهد

# کالا‌های اساسی تامین شد؛ سرعت واردات را کم کنید



مهدی عبداللهی

روزنامه نگار

در شرایط فعلی و با توجه به تحریم‌های ظالمانه آمریکا، یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های دولتمردان، تامین نیاز مصرفی کشور به کالا‌های اساسی است تا کمبود این کالاها، منجر به تغییرات قیمتی در بازار نشود. بررسی عملکرد دولت طی یک‌سال اخیر نیز نشان می‌دهد سیاست دولت در این مدت با موفقیت بالایی همراه بوده و هیچ کمبودی در تامین کالا‌های اساسی وجود ندارد؛ اما در این زمینه باید توجه داشت چون نیاز مصرفی کشور از محل تولید داخلی و واردات تامین می‌شود، افراط دولت در واردات بیش از حد کالا‌های اساسی نیز خود می‌تواند منجر به توقف تولید داخلی و متضرر شدن تولیدکنندگان شود. «فرهیختگان» برای بررسی سیاست تامین کالا‌های اساسی از طریق واردات، عملکرد دولت در سه‌ماهه ابتدایی سال جاری را زیر ذره‌بین برده که نتایج آن نشان می‌دهد در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری میزان واردات ۱۲ قلم کالای اساسی بیش از ۳/۴ میلیارد دلار بوده است.
برنج خارجی، ذرت، انواع دانه‌های روغنی، دارو و تجهیزات و ملزومات ضروری پزشکی، کتچاله سویا، روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد، مایع و خام، کره با بسته‌بندی بیش از ۵۰۰ گرم، جو و شکر خام، گوشت قرمز سرد و گرم، چای خشک و حبوبات به ترتیب بیشترین میزان واردات را داشته‌اند. نتایج بررسی‌های تفصیلی نیز نشان می‌دهد طی ۸۷ روز ابتدایی سال، واردات

برنج خارجی ۸۵ درصد، ذرت ۲۹ درصد، دارو و تجهیزات پزشکی ۱۲ درصد، کتچاله سویا ۲۳۶ درصد، روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد و مایع ۴۷ درصد، کره بسته‌بندی ۳۷۵ درصد، جو ۶۷ درصد، شکر خام ۴۳۹ درصد، گوشت قرمز ۲۷ درصد، چای خشک ۱۰۸ درصد و حبوبات ۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال ۹۷ افزایش یافته است. همچنین بررسی تطبیقی «فرهیختگان» از نیاز مصرفی کشور، تولید داخلی و نیاز وارداتی در اقلام اساسی نشان می‌دهد در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری، ۵۰ درصد نیاز سالانه وارداتی کشور به شکر خام، ۵۴ درصد نیاز وارداتی به دانه‌های روغنی، ۴۷ درصد نیاز وارداتی به گوشت قرمز، ۲۳ درصد نیاز وارداتی به چای خشک، ۸۱ درصد نیاز وارداتی به برنج، ۴۶ درصد نیاز وارداتی به ذرت، ۱۳ درصد نیاز وارداتی به کتچاله سویا، ۲۴ درصد نیاز وارداتی به روغن‌های خوراکی، ۸۲ درصد نیاز وارداتی به کره بسته‌بندی و ۵۵ درصد نیاز وارداتی به جو تامین شده است. همچنین واردات حبوبات نیز در حالی صورت می‌گیرد که کشور در این زمینه سال‌هاست به خودکفایی کامل رسیده و قابلیت صادراتی دارد. در یک جمع‌بندی می‌توان گفت اگر سیاست حمایتی دولت از تامین کالا‌های اساسی در ادامه منطقی نباشد و واردات این کالاها با سرعت فعلی و بیش از نیاز مصرفی کشور ادامه داشته باشد، تولید داخلی در بخش محصولاتی همچون ۱- برنج، ۲- شکر، ۳- کره بسته‌بندی، ۴- جو، ۵- گوشت قرمز و ۶- حبوبات به شدت آسیب خواهند دید و سیاست تامین کالا‌های اساسی دولت به ضدخود تبدیل خواهد شد.

## ۵۴ درصد نیاز وارداتی

## به دانه‌های روغنی تامین شد

میزان واردات: داده‌های آماری گمرک نشان می‌دهد در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری ۶۸۸ هزار تن دانه‌های روغنی به ارزش ۳۴۶ میلیون دلار وارد کشور شده که از لحاظ وزنی ۰/۴۹ درصد و از لحاظ ارزشی حدود یک درصد رشد داشته است. تولید داخلی: در زمینه دانه‌های روغنی، بررسی آمارها نشان می‌دهد نیاز مصرفی سالانه کشور به این محصولات ۱/۴ میلیون تن است که حدود ۹۰ درصد آن معادل یک میلیون و ۲۶۰ هزار تن از طریق واردات و حدود ۱۴۰ هزار تن آن معادل ۱۰ درصد از طریق تولید داخلی تامین می‌شود. بر این اساس، واردات ۶۸۸ هزار تنی این محصولات نشان می‌دهد ۵۴ درصد نیاز سالانه وارداتی به دانه‌های روغنی تا ۲۵ خرداد تامین شده است.

## ۸۱ درصد نیاز وارداتی به برنج

## تامین شده است

میزان واردات: براساس گزارش گمرک ایران، در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری بیش از ۶۵۴ هزار تن برنج به ارزش ۶۶۳ میلیون دلار وارد کشور شده که این میزان نسبت به واردات مدت مشابه سال گذشته، از لحاظ ارزش بیش از ۸۵ درصد و از لحاظ وزنی ۷۲ درصد افزایش یافته است. تولید داخلی: براساس آمارهای وزارت جهاد کشاورزی میزان نیاز مصرفی سالانه کشور به برنج حدود ۳/۱ میلیون تن است که از این میزان ۷۴ درصد آن (۲/۳ میلیون تن) در داخل تولید شده و ۲۶ درصد آن (۸۰۰ هزار تن) باید از طریق واردات تامین شود. بر این اساس با تطبیق آمار نیاز مصرفی، میزان واردات سالانه می‌توان گفت ایران در حالی سالانه باید ۸۰۰ هزار تن برنج خارجی وارد کند که ۶۵۴ هزار تن آن معادل ۸۱ درصد نیاز وارداتی در ۸۷ روز ابتدایی سال وارد شده است.

## رشد ۶۰ درصدی واردات

## روغن‌های خوراکی

میزان واردات: بررسی‌های آماری نشان می‌دهد تا روز ۲۵ خرداد سال جاری درمجموع ۳۳۶ هزار و ۱۴۲ تن روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد، مایع و خام به ارزش ۲۶۰ میلیون دلار وارد کشور شده است که این میزان نسبت به مدت مشابه سال ۹۷ از لحاظ وزنی ۵۹ درصد و از لحاظ ارزشی بیش از ۴۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. تولید داخلی: بررسی‌ها نشان می‌دهد نیاز مصرفی سالانه کشور به روغن‌های خوراکی نیمه‌جامد و مایع در مجموع سه میلیون و ۲۵۰ هزار تن است که ۵۸ درصد آن معادل ۱/۹ میلیون تن در داخل (۴۰۰ هزار تن روغن خام و ۱/۵ میلیون تن روغن تصفیه‌شده) تولید شده و یک میلیون و ۳۵۰ هزار تن نیز از طریق اردت تامین می‌شود. بر این اساس با مراجعه به آمارهای گمرک ملاحظه می‌شود ۲۴ درصد نیاز سالانه به روغن خوراکی وارداتی تا ۲۵ خرداد سال جاری تامین شده است.

## ۲۳ درصد نیاز وارداتی

## به چای تامین شد

واردات: مطابق آمارهای گمرک، تا ۲۵ خرداد سال جاری ۲۲ هزار و ۳۱۰ تن چای خارجی به ارزش ۱۰۸ میلیون دلار وارد کشور شده است که این میزان به لحاظ وزنی رشد ۱۰۳ درصدی و از لحاظ ارزشی رشد ۱۰۸ درصدی را نشان می‌دهد. تولید داخلی: بررسی آماری نشان می‌دهد نیاز سالانه چای مصرفی در ایران حدود ۱۲۰ هزار تن است که از این میزان حدود ۲۱ درصد از طریق تولید داخلی (معادل ۲۵ هزار تن) و ۷۹ درصد معادل ۹۵ هزار تن نیز از طریق واردات یا قاچاق تامین می‌شود. بر این اساس، با تطبیق میزان واردات و نیاز وارداتی سالانه می‌توان گفت با واردات ۲۲ هزار تنی چای خارجی ۲۳ درصد نیاز وارداتی کشور تا به امروز تامین شده که با مدنظر قرار دادن میزان تولید داخلی و میزان واردات سالانه، این میزان واردات امری معقول و منطقی است.

## ۴۷ درصد نیاز وارداتی

## به گوشت تامین شد

میزان واردات: مطابق آمارهای گمرک، در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری حدود ۳۱ هزار و ۱۱۰ تن گوشت قرمز سرد حدود هفت هزار و ۷۷۸ تن گوشت قرمز گرم به ارزش ۱۴۷ میلیون دلار وارد کشور شده است. بر این اساس، میزان واردات گوشت یخ‌ده نسبت به مدت مشابه سال ۹۷ از لحاظ ارزش ۲۷ درصد و از لحاظ وزنی ۳۷ درصد رشد داشته و در گوشت گرم نیز واردات این محصول از لحاظ ارزش و وزن هر کدام ۱۰۰ درصد رشد داشته‌اند. تولید داخلی: مطابق آمارهای مرکز آمار ایران وزارت جهاد کشاورزی، نیاز سالانه کشور به گوشت قرمز حدود ۶۱۵ هزار تن است که از این میزان حدود ۸۷ درصد آن معادل ۵۳۵ هزار تن در داخل تولید شده و ۱۳ درصد معادل ۸۰ هزار تن نیز از طریق واردات تامین می‌شود. با توجه به واردات ۳۸ هزار تن گوشت گرم و سرد در ۸۷ روز ابتدایی سال، می‌توان گفت ۴۷ درصد نیاز وارداتی به گوشت قرمز تا به امروز وارد شده است.

## ۵ گزارش تحلیلی

طرح توسعه ظرفیت پتروپالایشی کشور آثار تحریم را کاهش می‌دهد

## ۲ برابر شدن ارزآوری نسبت به خام‌فروشی

انجام می‌شود. بنابر این، ضروری است جمهوری اسلامی ایران نیز از مزیت دسترسی به منابع عظیم نفت خود استفاده کرده و به جای خام‌فروشی، زمینه را برای توسعه تولید فرآورده‌های ارزشمند نفتی فراهم کند. از آنجا که در فرمایشات مقام معظم رهبری نیز بارها بر «کاهش خام‌فروشی نفت» و «هدایت نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد اقتصادی» تاکید شده و ماده ۴۴ قانون برنامه ششم توسعه نیز به «ایجاد ظرفیت پالایشی به میزان ۲/۷ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی» اشاره دارد، تهیه یک طرح ملی برای این موضوع و اقدام براساس آن به‌ویژه در شرایط اقتصادی فعلی کشور، اهمیت بالایی دارد.

«پتروپالایشگاه‌ها، واحدهای جدید فرآورش نفت خام

در حال حاضر بسیاری از پالایشگاه‌های جهان برای بهبود حاشیه سود پالایشی خود، نسبت به تولید محصولات پتروشیمیایی اقداماتی را انجام داده‌اند و نگرش جمیع پالایشگاه و پتروشیمی در قالب واحدهای پتروپالایشی را اجرا کرده‌اند. روند جهانی

## ۴۶ درصد نیاز به ذرت وارداتی

## تامین شده است

میزان واردات: آمارهای گمرک ایران نشان می‌دهد در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری، ذرت دومین کالای اساسی با بیشترین واردات پس از برنج بوده است. براساس این آمار، از اول فروردین تا ۲۵ خرداد سال جاری حدود دو میلیون و ۳۰۰ هزار تن ذرت به ارزش ۵۲۳ میلیون دلار به کشور وارد شده که در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷ از نظر ارزشی نزدیک به ۲۹ درصد و از نظر وزنی ۲۰ درصد رشد نشان می‌دهد. تولید داخلی: بررسی‌ها نشان می‌دهد نیاز سالانه کشور به ذرت سالانه ۶۱۵ میلیون تن است که ۱/۵ میلیون تن آن معادل ۲۳ درصد تولید داخلی و پنج میلیون تن آن معادل ۷۷ درصد از طریق واردات تامین می‌شود. بر این اساس، در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری حدود ۴۶ درصد از میزان نیاز کشور به واردات ذرت تامین شده است.

## رشد ۴۱۰ درصدی واردات

## کره بسته‌بندی

میزان واردات: مطابق آمارهای گمرک ایران، در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری ۴۱ هزار و ۲۶۳ تن کره با بسته‌بندی بیش از ۵۰۰ گرم به ارزش ۲۶۰ میلیون دلار وارد شده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ وزنی ۴۱۰ درصد و از لحاظ ارزشی ۳۷۵ درصد رشد نشان می‌دهد.

تولید داخلی: براساس آمارهای وزارت جهاد کشاورزی، نیاز سالانه مصرفی کشور به کره بسته‌بندی حدود ۶۵ هزار تن است که از این میزان ۱۵ هزار تن معادل ۲۳ درصد در داخل تولید شده و ۵۰ هزار تن آن نیز (معادل ۷۷ درصد) از طریق واردات تامین می‌شود. بر این اساس با واردات ۴۱ هزار تنی کره بسته‌بندی در کمتر از سه‌ماهه سال جاری، حدود ۸۲ درصد از نیاز کشور به واردات این محصول تامین شده است.

## رشد ۲۳۷ درصدی واردات

## کتچاله سویا

میزان واردات: در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری ۷۵۳ هزار و ۴۶ تن کتچاله سویا به ارزش ۳۳۱ میلیون دلار وارد کشور شده است که این میزان از نظر وزنی ۲۰۰ درصد و از نظر ارزشی ۲۳۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. تولید داخلی: براساس آمارهای وزارت جهاد کشاورزی، میزان نیاز مصرفی سالانه کتچاله سویا در ایران حدود ۶ میلیون تن است که ۶۰۰ هزار تن آن (معادل ۱۰ درصد) از طریق تولید داخلی و ۵/۴ میلیون تن آن معادل ۹۰ درصد نیاز مصرفی نیز از طریق واردات تامین می‌شود. بر این اساس اگرچه میزان واردات کتچاله سویا در ۸۷ روز ابتدایی سال جاری از لحاظ وزنی ۲۰۰ درصد رشد داشته، اما با توجه به نیاز وابستگی بالای کشور به واردات این محصول و حجم اندک تولید داخلی، این میزان واردات کاملاً منطقی است.

## ۵۵ درصد نیاز وارداتی

## به جو تامین شده است

میزان واردات: مطابق آمارهای گمرک تا ۲۵ خرداد سال جاری ۷۱۷ هزار و ۷۴۳ تن جو به ارزش ۱۹۱ میلیون دلار وارد کشورمان شده است که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷ از لحاظ وزنی ۳۶ درصد و از لحاظ ارزشی ۶۷ درصد رشد نشان می‌دهد. تولید داخلی: بررسی‌ها نشان می‌دهد کل نیاز سالانه مصرفی بخش دام کشور به جو، حدود چهار میلیون و ۳۰۰ هزار تن است که از این میزان ۶۹ درصد معادل سه میلیون تن در داخل کشور تولید شده و ۳۰ درصد آن معادل ۱/۳ میلیون تن نیز از طریق واردات تامین می‌شود. بر این اساس با تطبیق آمار نیاز وارداتی سالانه و میزان واردات در ۸۷ روز ابتدایی سال، مشاهده می‌کنیم بیش از ۵۵ درصد نیاز وارداتی سالانه جو کشور در کمتر از سه‌ماه اخیر وارد کشور شده است.

آنها دارد و می‌تواند تا بیش از دو میلیون نفر افزایش یابد. رونق تولید: اجرای طرح تبدیل پالایشگاه‌های قدیمی به پتروپالایشگاه و همچنین احداث پتروپالایشگاه‌های جدید در کشور، ظرفیت بالایی برای افزایش ظرفیت تولید و خدمات در صدها شرکت دیگر خواهد بود.

بی‌اثرسازی تحریم‌های نفتی: نفت خام تا قبل از فرآورش در واحدهای پالایشگاهی و پتروپالایشگاهی، قابلیت استفاده در هیچ صنعت، خودرو، نیروگاه و حتی پتروشیمی را ندارد و این مساله مشتری‌های نفت ایران را تنها به ۴۰ پالایشگاه در سطح دنیا کاهش داده است. این در حالی است که فرآورش نفت خام و تبدیل آن به زنجیره متنوعی از فرآورده‌های پالایشی و پتروشیمیایی، مشتریان ایران را به بیش از صدها هزار شرکت یا حتی میلیاردها انسان در سطح دنیا افزایش می‌دهد و موجب می‌شود صادرات بخش زیادی از فرآورده‌ها از طریق خودروهای سنگین، خط لوله و نهایتاً کشتی‌های کوچک به سایر کشورها صورت گیرد.

هدایت نقدینگی: طبق گزارش بانک مرکزی، نقدینگی کشور در آذرماه سال ۹۷ بیش از ۱۷۰۰ هزار میلیارد تومان بوده است. بنابر نظر کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، تامین مالی داخلی برای افزایش دومیلیون بشکه در روز به ظرفیت پالایش و پتروپالایش نفت کشور، نیازمند حدود ۴۰ میلیارد دلار معادل ۴۰۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌است که با توجه به نقدینگی موجود در جامعه، طی یک بازه زمانی مشخص قابل جمع‌آوری است.